

Deákosok, ifjú „Deákok”, itt a helyetek!

Szónokverseny a Deák-héten

A verseny időpontja: 2021. október 18. hétfő, 7. óra.

VERSENYFELADATOK

1. feladat: Helyezkedj bele a nemzet kiemelkedő szónokának helyzetébe, és add elő Deák Ferenc *A szólásszabadságról és a bírói függetlenségről* tartott beszédének részletét amilyen hűen és hitelesen csak tudod!

Deák Ferenc: A szólásszabadságról és a bírói függetlenségről (Részlet, szerkesztett és stilizált szöveg)

Deák Ferencz: Vannak oly közönséges elismert igazságok, melyeket okokkal támogatni nem csak felesleges, hanem talán magára az igazságra nézve káros volna. Ilyen az, hogy szólásszabadság nélkül nem lehet törvényhozás, nem lehet alkotmányos ország. Ilyen igazság az, hogy a megsértett szólásszabadságot minden önkény ellen oltalmazni kell.

A sajtó szabadsága és a bírói függetlenség kérdése összefügg. Megköveteli a felszólaló is a bíró függetlenségét, de úgy, hogy ez ne terjedhessen oly messze, hogy a bíró a törvény rendelte formáktól teljesen eltávolodjon: mert ezen formákat a törvényhozás azért szabta ki, hogy azok mellett az egyes polgár jogai is biztosítva legyenek. Amikor a bíró a törvényes formákon túllép, akkor őt függetlennek mondani többé nem lehet. Amikor minden polgár, aki a törvény határain túllépett, büntetendő, a bírónak adjunk-e ily függetlenséget? Hiszen ha ezen elvet kimondják, akkor kimondják azt is, hogy a bíró nem szolgája, hanem ura a törvényhozásnak. Mikor a bíró törvényt sért, felelősségre kell vonni, mert hatalmával visszaélt, és felelnie kell annak, akitől a hatalmat kapta, vagyis a törvényhozásnak.

Egyébiránt meg kell különböztetni azon hibákat, melyeket a kormány cselekedett azoktól, amelyeket a bíró elkövetett. A kormány hibáira nézve Zala rendjei azt kívánják, hogy azon tanácsosok, kik az utóbbi törvénytelen parancsokat aláírták, valamint azok is, kik a fejedelem ajtaját a folyamodó megyék elől elzárták, az Ulászló VI. és VII. cikkelye szerint büntetést kapjanak. A bírákra nézve pedig azt kívánják, hogy azok, kik **szándékosan** éltek vissza eljárásuk hatalmával, szintén büntetést kapjanak; ha azonban fény derülne arra, hogy nem szándékosan, hanem önhibájukon kívül tették azt, akkor nem lehet őket büntetni.

A legnagyobb ostora a nemzetnek az, ha oly bírái vannak, akik iránt a bizodalját elvesztette; elveszti pedig az olyan, aki a nyilvánosságot annyira utálja, attól annyira fél, hogy terhelő körülménynek tartja, ha a fél perét a törvényhatóságokkal közli; ilyen bírák nem érdemesek a bizalomra. Kérjük meg tehát ő felségét, hogy helyettük másokat kinevezni méltóztassék, s ez volna azon első lépés, mely a nemzet és fejedelem közti bizalom helyreállításához vezetne. Felszólalóként remélem, hogy ő felsége meg fogja szüntetni a nemzetnek ebbeli aggodalmát. Nem kegyelem

kéréséről van itt a szó, hanem a törvényhozásnak kötelessége a felség elébe terjeszteni, ha valahol hibákat talál.

Nem új törvényeket kell a jövőben alkotni, hanem ha valahol egy törvény hibás, homályos, azt ki kell javítani, módosítani kell. Ehhez felszólalásaimmal magam is szívesen hozzájárulok.

1839. jun. 24.

Felhasznált irodalom: *Deák Ferencz beszédei*. Összegyűjtötte őket Kónyi Manó, Bp. Franklin-Társulat Magyar Irod. Intézet és Könyvnyomda, 1882-1886.

2. feladat: A jó szónokok nemcsak az előre megírt és megtanult szónoklatok, hanem a rögtönzések esetében is meggyőző előadók! Válassz az alábbi két téma közül egyet, és készülj fel belőle alaposan, hogy a versenyen meggyőzően tudj rögtönözni egy rövid, 2-3 perces beszédet. A versenyen egy konkrét helyzethez (ami kapcsolódik a választott témádhoz) kell majd beszédet rögtönöznöd.

I. téma: A szólásszabadság és a nyilvánosság (Mit szabad és mit nem nyilvánosan (is) kimondani?)

II. téma: A szólás szabadsága és az óriás médiavállalatok társadalmi felelőssége a digitális színtereken megjelenő nyilvános szövegek kapcsán

Sikeres és örömteli felkészülést a versenyzőknek!